

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Physicam, siue Scientiam de Corpore naturali

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

Cap. I. An creatura aliqua, permanens siue corporea, siue corporis expers
esse possit à parte ante æterna siue infinita quoad durationem?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95236](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95236)

diuissim sumpta, & quoad singulas eius partes illum fortitur. Contra tertio: quia sicut magnitudo permanens mouetur de loco in locum, ita anima rationalis v. g. mouetur de tempore in tempus: at eo ipso, quod anima rationalis sit aeterna à parte post, & infinita duratione praedita sit, potest continuè moueri de instanti in instans absque vilo termino ad quem, vltra quem vltius non progrediatur: ergo eo ipso, quod magnitudo aliqua sit immensa, & infinita vicationis versus aliquam partem poterit moueri de loco in locum absque vilo termino à quo, quem omnino deserat. Quare melius argumento responderi potest, lineas illas per motum sibi committi, & iungi posse: ob id tamen duobus terminis eas clausum non iri; sed spatium, quod antea versus Orientem, & Occidentem; & vltius spatium partium abscissarum ratione suae infinitatis occupare posse, vt in solutione praecedentis argumenti exposui.

24. Sexto arguunt aduerarij: implicat qualitas infinite intensa: ergo & qualitas infinite extensa. Consequentia videtur sine vilo discrimine. Antecedens suadetur: tum quia si daretur visio Dei infinite intensa, esset comprehensio Dei, quae tamen repugnat: tum etiam, quia si grauitas infinita in lapide constitueretur, lapis in instanti moueri posset, & non posset, vti disputat Aristoteles 1. de caelo cap. 6. non posset moueri in instanti, quia motus essentialiter tempus postulat, in quo exerceatur: posset quidem moueri in instanti, quia quo grauius est mobile, eo velocius, siue breuiori tempore mouetur: ergo, si mobile est infinita grauitatis; in vnico temporis puncto moueri poterit. Respondeo negato antecedenti; ad primam eius probationem dicendum est, quod visio Dei infinite intensa eum non comprehenderet, cum plura Dei connotata, pluresque eius effectus eam latere possent. Ad secundam probationem dicendum est, quod lapis infinita, & summa grauitate praeditus in instanti moueri non posset; sed solum moueri posset in centrum motu summe veloci: motus autem summe velox non est, qui in instanti temporis peragitur; sed qui nullam partem etiam indeterminatam loci non attingit, nullamque etiam partem indeterminatam temporis non exhaurit.

25. Septimò demum argumentatur contrarij. Quia nequit Deus simul producere omnem quantitatem finitam solum: ergo nequit etiam producere simul quantitatem infinitam. Consequentia tenere videtur: vbi enim id, quod finitum, & minus est, à Deo produci nequeat: quā ratione ab eo produci poterit id quod infinitum; ac proinde finito maius est. Antecedens suadetur: si produceret Deus simul omnem quantitatem finitam solum; ea quantitas additione vnus palmi (quam quantitati infinite nondum productae detrahat Deus) additione, inquam, vnus palmi infinita euaderet, atque finitum additione finiti in infinitum exeresceret, quod chimericum est. Sequela suadetur: quia omnis quantitas finita solum est maxima quantitas finita: at vbi quantitati finitae maxima aliquid addatur, ea finita remanere non poterit: alias ante additionem inter finitas maximarum fuisset: ergo quantitas illa quacunque additione in infinitam exerescet. Respondeo, producere Deum omnem quantitatem finitam solum, hoc est, quae infinita non sit, est producere partes quantitatis infinite, quin

ipsa quantitas infinita producat: omnis enim quantitas finita est pars, aut potius partes quantitatis infinite: cum ergo Deus diuinitus producere nequeat partes omnes alicuius totius, quin totum ipsum producat: sanè quantitatem omnem finitam solum producere nequibit. At ex eo, quod Deus infinitam quantitatem actu produceret, neuiquam sequeretur partes alicuius totius toto ipso improducto à Deo productum iri. Itaque concessio antecedenti praecipuo obiectionis neganda est eius consequentia: nimirum: quia vt visum est, quae militat in antecedenti ratio, ea nequaquam procedit in consequenti.

TRACTATVS V.

De infinitate corporis naturalis, aliarumque rerum quoad durationem.

CAPVT PRIMVM.

An creatura aliqua permanens, siue corporea, siue corporis expers esse possit à parte ante aeterna, siue infinita quoad durationem?

1. I. F FIRMATIVAM questionis propositae partem tumentur B. Thomas 1. part. q. 46. art. 2. & 2. contra gent. cap. 46. & cum eo Caietanus, Capreolus, Ferrariensis, alique Thomistae. Item Okam. Gabr. Gregor. & cum his non pauci Nominales. Nec non Scotus, quanquam problematice in 2. dist. 1. quaest. 3. ac Durand. etiam in 2. dist. 2. q. 2. Ex nostris Suarez 1. Metaphys. disp. 20. sect. 6. Vasquez 1. p. disp. 177. cap. 5. Molina 1. part. q. 46. art. 2. Conimb. 8. Phys. cap. 2. quaest. 6. art. 6. Hurtadus disp. 16. Phys. sect. 1. Compton. disp. 39. Phys. sect. 1. Ouiedo lib. 8. Phys. contr. 19. punct. 1. Rub. tract. de aeternit. mund. q. 2. & Arriaga disp. 17. sect. 2. subsect. 2. quibus libenter accedo. Primò, quia non est maior perfectio aeternitas, siue infinitas durationis à parte ante duntaxat, quam aeternitas, siue infinitas durationis à parte post: at hæc posterior perfectio conditionem creaturae permanentis non superat: ergo nec illa prior perfectio est supra conditionem creaturae suapte natura permanentis. Maior probatur: quoniam semper fuisse, aliquando tamen non fore, nec beatius, nec perfectius est, quam aliquando non fuisse, semper tamen fore: imò hic posterior existendi, modus priori perfectior, & beator est, si altera alterum excedit, vt intuitu constabit: infinitas ergo durationis à parte infinitatem durationis à parte post neuiquam perfectione superat. Minor autem argumenti nostri est de fide, cum Scripturae Angelorum, & animorum immortalitatem, eorumque aeternam, ac nunquam cessaturam poenam, aut gloriam passim deprædicent. Huc etiam faciunt illud Ecclesiast. 1. Terra autem in aeternum stat, aliaque id genus sacrae paginae testimonia.

2. Secundo probatur nostra sententia: quia magnitudo aliqua permanens in ordine ad locum infinita esse potest, indifferenter qui dem versus Orientem

Orientem, aut Occidentem v. gr. vt superius ostendi: ergo etiam in ordine ad tempus, siue durationem, vel à parte ante, vel à parte post indifferenter infinita, aeternae esse potest: quae enim vtrunque discriminis ratio, vel leuissima afferri potest? Aut cur illud immensitati Dei derogare non potest; hoc autem secundum aeternitatem ei propriam deiiciet, creaturisque communem efficiet? Tertiò: non est de ratione productionis vt sic, vt in tempore incipiat, atque ab aeterno non fuerit; cur ergo creatura aliqua ab aeterno produci non possit? Antecedens conspicuum est: quia Verbum diuinum verè, & realiter producitur à Patre: at non in tempore, sed ab aeterno: de conceptu ergo productionis vt sic non est, vt in tempore, & non ab aeterno sit. Et quidem, est productio alicuius creaturae ab aeterno fuisset, ea generationem Verbi perfectione non aequaret: siquidem talis productio esse finitum, & imperfectum communicaret, cum interim productio Verbi esse infinitum, & summè perfectum tribuat.

3. Quartò: non est de ratione effectus, vt sit causa sua posterior duratio realis, sed tantum, quod eam duratione naturae, siue rationis sequatur: at quamuis creatura aliqua permanens esset ab aeterno à Deo producta, tamen duratione rationis, siue naturae Deo posterior esset, vt duratione reali nequaquam eum sequeretur: creaturam ergo permanentem esse ab aeterno non repugnat. Minor perspicua est. Maior probatur: quia lux est effectus solis, & calor ignis: hi autem similisque effectus causas suas duratione reali non subsequuntur: quis enim vsquam, aut vnquam solem non lucere, aut ignem non calefcere vidit, vel potuit? Tandem omnipotentiae Dei denegandum non est, quod in se terminorum repugnantiam non complectitur: at existentia creaturae permanentis aeterna à parte ante, omnique initij expers terminos repugnantes, & inimicos non comprehendit, vt ostendo solutione argumentorum: ad quam iamiam progredior.

4. Oppositam ergo sententiam tuentur Henricus quodl. 1. quaest. 7. & quodl. 9. quaest. 17. Albertus in 2. distinct. 1. quaest. 2. Richard. in 2. dist. 1. quaest. 4. Marsilius quaest. 1. artic. 2. Guilielmus Paris. lib. 1. de vniuerso. Vdalricus in sua summa lib. 4. Toletus 8. Phys. cap. 2. quaest. 2. Valentia tom. 1. disputat. 3. quaest. 3. part. 2. assert. 3. Lessius lib. 4. de perfect. diuin. cap. 2. Tann. 1. part. d. 6. quaest. 1. d. 3. Murcia. Philoponus, Burlaeus, & alij. Quorum primum fundamentum est. Creatio rei est productio eius ex nihilo: at produci ex nihilo res nequit ab aeterno: nequit ergo creari. Maior in aperto est. Minor probatur: quia produci rem ex nihilo est illam produci ex non esse sui: quare necesse est, vt cum aliquid ex nihilo producitur, eius non esse praecedat eius esse: at quod producitur ab aeterno, ita comparatum est, vt eius non esse praecedere nequeat eius esse; eo quod eius esse sit ab aeterno.

5. Respond. o negata minori, & eius probatione: vt enim ex Anselmo in Monolog. cap. 8. explicant. D. Thomas 1. part. quaest. 45. art. 1. Durand. in 1. distinct. 1. quaest. 2. Heruicus in tract. de aeternit. mundi quaest. 2. Suarez disputat. 20. Metaphys. sect. 6. Hurtad. disputat. 12. Phys.

sect. 1. vt inquam hi, alique communiter explicant; cum creatio dicitur productio rei ex nihilo, nihilum non debet sumi positivè, quasi notet ordinem termini à quo, qui terminum ad quem, siue esse rei duratione reali antecedit: haud secus ac terminus à quo motus eius terminum ad quem tempore antecedit; non inquam positivè sumi debet, vt argumentum sub sumit, sed tantum negatiuè: vt sit idem rem produci ex nihilo, ac produci non ex aliquo praesupposito subiecto: qua ratione res existens ab aeterno ex nihilo produci potest: vt vel in emanatione Verbi diuini cernere est.

6. Arguunt secundò: si Deus produceret aliquid ab aeterno, illud non liberè, sed necessariò produceret: at implicat, Deum producere aliquid extra se necessitate naturae, & non potius secundum consilium, arbitriumque suae voluntatis: ergo, &c. Sequela probatur: quia Angelus v.g. ab aeterno productus nequaquam liberè existeret, dum existeret: quia omne dum est, necessariò est: nec etiam liberè existeret, antequam existeret: libertas enim, siue indifferentia in Angelo ad existendum, vel non existendum, antequam existeret, supponeret eum non existere in aliquo instanti antecedenti eius existentiam: at eo ipso, quod Angelus esset ab aeterno, in nullo instanti ante suam existeret existentiam. Respondeo, Angelus ab aeterno productus, existentiam adhuc, liberè, & necessariò existere posset. Quod autem omne dum est, necessario sit, nihil obest: quia ea necessitas est consequens: & ex suppositione consequenti ipsius existentiae Angelicae proficiscitur: vnde posset Angelus existens ab aeterno, dum est, liberè esse: quia necessitas consequens, & à determinatione antecedenti alicuius causae non orta nequit libertatem diruere. Sic Deus liberè, & non necessariò mundi existentiam efficaciter vult; esto eum ab aeterno velit: quia aeternae illius volitionis nullum principium cum ea connexum, ad eamue determinatum praexistit, aut praesupponitur.

7. Arguunt tertiò. Si Deus produceret creaturam ab aeterno, ea aeterna esset: at aeternitas est duratio propria solius Dei, vt constat ex symbolo Athanasij, vbi inter omnipotentiam, immensitatem, aliaque attributa Dei propria aeternitatem censet: ibi; *Aeternus Pater, aeternus Filius, aeternus Spiritus Sanctus, sed non tres aeterni, sed vnus aeternus*: Id quod etiam omnes Theologi cum B. Thoma 1. part. quaest. 10. art. 3. profitentur. Confirmatur: quia supra conditionem creaturae esse videtur, vt Deo aequalis duratione sit: quò spectat illud Hugonis Victor. lib. 1. de Sacram. cap. 10. ibi: *Fugit diuinam virtutem, quod aliquid sibi coaeternum faciat*. At si aliqua creatura permanens ab aeterno producta esset, Deo aequalis esse posset duratione, eique coaeterna: nimirum si Deus eam ab aeterno productam aeternum etiam conseruaret. Respondeo: aeternitas bifariam sumi potest. Primò, pro duratione infinita, qua quid à se, & ratione stabilitatis, atque immutabilitatis sibi innatae semper est, nullumque temporis interuallum non permeat: & in hoc sensu aeternitas est duratio propria solius Dei: vt Beatus Thomas quaest. illa. 10. artic. 3. nuper citatus exponit. Secundò pro duratione infinita, qua quid semper est, aut erit, & infinita temporum spatia, aut à parte ante, aut à parte post,

possit, aut etiam vtrinque complectitur; ita tamen, ut id à se non habeat, sed potius extrinsecus emendicet: & aeternitas hac ratione sumpta duratio solius Dei propria non est, & creaturae potest communicari.

8. Arguunt quartò. Si creatura permanens duraret ab aeterno, oporteret eam ita durare per durationem à se distinctam: at per durationem à se distinctam durare diuinitus nequit: ergo, &c. Maior probatur: quia sicut extrema per vniionem distinctam necessario vniuntur, quia reperiri possunt absque eo; quod vniuntur; ita creatura permanens nisi per durationem à se distinctam aeternum durare nequiret: siquidem tam ipsa creatura, quam aeternitas dari possent, quin ipsa aeternitati coëxisteret, aut commensa esset; nimirum si in tempore solum produceretur. Minor probatur: quia creatura permanens ab aeterno durare nequiret per durationes successiuas à se distinctas, quae infinita quadam vicissitudine sibi succederent: sic enim infinitum pertransiri, & aliquando finire posset: nec etiam per durationem indiuisibilem se ipsa indifferentem, ut ab aeterno esset, vel non esset: sicut ipsa creatura, cuius est duratio, indifferens esset: aliàs ea duratio per aliam durationem ab aeterno esset; & alia per aliam tertiam, & sic in infinitum: nec demum per durationem indiuisibilem, quae seipsa essentialiter affixa esset toti aeternitati, quam late diffusa est: quia eiusmodi duratio derogaret dominio Dei; eo quod Deus illam ex suppositione, quod existeret in vno instanti, non posset destruere non solum in alio instanti, verum etiam in tota aeternitate: quare, esset eius productio sub dominio Dei esset, tamen eius conseruatio Dei dominio minimè subesse posset.

9. Respondeo, creaturam permanentem ab aeterno conditam duraturam per durationem à se distinctam, & indiuisibilem, quae seipsa toti aeternitati essentialiter affixa esset; quaeque ex suppositione, quod semel existeret, non nisi transactis infinitis temporum spatiis à Deo impediri destructiue posset. Quod autem huiusmodi duratio dominio Dei obesse non posset, tripliciter ostendo. Primò quidem: quia non magis attinet ad dominium Dei, quod rem, ex suppositione quod existat, destruere posset, quam quod eam ex tali suppositione conseruare possit: tam enim esse rei, quam non esse illius penes arbitrium Dei esse debet: at non derogat praefixo Dei dominio, quod durationem affixam essentialiter instanti A. v. gr. ex suppositione, quod existat, conseruare non possit, ut etiam largiuntur aduersarij: ergo & eius dominio Dei derogare non poterit; quòd durationem illam aeternitati commensam ex suppositione, quod esset, destruere non posset. Secundò: dominio Dei derogare non potest, quod ex suppositione, quod causa necessaria proximè expedita in aliquo signo priori naturae existat, eius effectum impedire nequeat: ergo nec etiam eius dominio derogare non potest; quod ex suppositione, quod existat duratio aliqua in instanti priori temporis, eam in alio posteriori impedire, aut destruere nequeat. Tertio & à priori. Quod non possit Deus aliquid ex suppositione consequenti determinationem liberam suae voluntatis eius dominio detrahare non potest: aliàs

R. P. Lyncei Philosophia Tom. II.

omnis effectus liber ad extra eius dominium imminueret, cum nullus sit, qui ex suppositione, quod existat à Deo inimpedibilis non sit: at quod duratio illa, de qua concertatio est, existat in instanti priori est suppositio: consequens determinationem liberam diuinæ voluntatis: ergo quod ex ea suppositione nequeat Deus durationem eiusmodi in instanti sequenti destruere, dominio Dei praedudicare non poterit. Respondeo secundò, creaturam illam durare posse ab aeterno per durationes successiuas infinita quadam alternatione labentes, atque decurrentes: siquidem infinitum etiam successiuum ab aeterno esse posse verius est, ut cap. sequenti ostendam.

Denum obijciunt. Si Deus ignem ab aeterno produceret, eique stupam applicaret, eiusmodi ignis stupam ab aeterno combureret, & ab aeterno non combureret: foret quidem, ut combureret: quia nec in igne virtus ad producendam formam ignis, nec in stupam aptitudo ad eam suscipiendam deesset: foret etiam, ut non combureret: quia aliàs forma ignis, & forma stupae in eadem materia coaluissent, siue simul fuissent: videlicet quoniam stupam ab aeterno producta, & aliunde ab igne ab aeterno combusta fuisset. Deinde: si Deus ab aeterno lapidem extra centrum creasset, is in centrum ab aeterno cecidisset, & non cecidisset: quod non cecidisset, patet: quia aliàs ab aeterno in centro fuisset, cuius tamen contrarium supponitur: quod item cecidisset, haud videtur minus perspicuum, quandoquidem innata sibi gravitate ab aeterno fuisset productus. Praeterea: si Deus foeminam ab aeterno pregnantem produceret, ea ab aeterno foetum pareret, & non pareret; pareret quidem ab aeterno, nam quid ab aeterno puerperium impedire posset? Quod tamen ridiculum videtur; non pareret ab aeterno: aliàs partus praegnatione neuiquam posterior esset. Respondeo: ignis ab aeterno productus stupam sibi applicatam ab aeterno non combussisset; quantum enim haberet potentiam remotam ad eam combustionem: nimirum qui virtute combustiva praeditus esset, cuique passum combustibile proximè adesset: ceterum non haberet potentiam proximam ad eiusmodi combustionem: quia hoc, quod est, stupam in tempore existere, est conditio necessaria, ut forma stupae formae ignis succedat, seu ut stupam in ignem conuertatur: haec autem conditio in eo euentu deesset: ac per consequens potentia proxima ad combustionem stupae: id quod etiam ratio in argumento allata confirmat. Eadem ratione lapis ab aeterno extra centrum non longè distans productus in illud tota aeternitate non descenderet, descensusque ei impossibilis esset, non impotentia remota, sed impotentia proxima, uti supra proximè explicui. Eodem denique pacto foemina praegnans ab aeterno quantumcunque potentia remota parere posset, non nisi in tempore tamen pareret; defectu utique potentiae proximae ad pariendum.

DI CAPVT